

naproti in se je oklenila okolu vratu. „Teta moja, kako sem jaz nesrečna!“ je vskliknila. Starka ji je sicer se silo hotela kazati strog obraz, karati jo in ji očitati njeno neprevidnost. Pa ni šlo in ni šlo. Prišlo je, kakor navadno. Starke — naj si bodo že matere ali tete — so navadno v takih položajih zaveznice mladih deklic. One so pribežališče, kamor priteče užaljeno mlado srce iskat tolažbe. In naj oče še tako rohni, naj nakopiči še toliko in toliko zatožeb proti hčeri, starka je in ostane vedno bistroumna njena zagovornica. Z advokatsko prebrisano stjo najde vedno novih momentov v korist svojega mladega klijenta. Pokliče mu v spomin — če treba — kake dogodke iz njegovega življenja, kar je možu vidno neprijetno. Ni čuda: njegovi današnji nazori so v očevidnem protislovju z njegovo minolostjo.

Teta je Ljudmilo tolažila, kakor je znala; obljubila ji je tudi, da bode poskušala, kar bode mogla, da privede očeta do družih nazorov.

„Teta moja“ -- rekla je Ljudmila — „samo enkrat bi še rada govorila z njim, da me ne bo krivo sodil, ako se ga bodem odslej ogibala“.

Teta ji je seveda tudi to obljubila. Prilika se je potem ponudila, ko je Ogorelec odpotoval za dva dni v bližnje mesto.

* * *

Bil je prekrasen poleten večer. Sedela sta skupaj ter zamišljeno zrla gori na jasno obnebje, na katerem je bliščalo tisočero zvezdic. Bledi mesec je pa hladno gledal na-nju, kakor da bi njuna osoda njega ne brigala čisto nič.

Po dolgem molku vsklikne ona: „Ivan, Ivan, zakaj imam jaz takega očeta?!“ — in goste solze vlijó se po krasnem njenem lici.

„Da bi oče moj“ — govorila je dalje — „go il le iskrico ljubezni do mene v svojem srcu, ne mogel bi biti gluha za vse moje prošnje. Ali kaj govorim o srcu? Oče ki se s tako ledenimi pogledi ozira po svojem koprnečem otroku; oče, katerega ne ganejo gorke solze jedine hčere, tak oče nima srca. On se ne more iznebiti predsodka da je le bogastvo prvi pogoj sreče. Ta predsodek dela ga takó trdega, nepristopnega in temu predsodku žrtvuje vse — tudi srečo svojega otroka“.

In zopet se ji vderó solze. V tem trenutku bila je do dobrega prepričana, da je ona najnesrečnejša stvar.

„Vem, da je drzno od mene, da tako govorim o njem, ki mi je dal življenje, ali preobdali so me občutki in ljubi Bog, ki sodi vsako naše dejanje pravično, mi odpusti.“

Slednjič se vzdrami tudi Ivan. Vsaka beseda nesrečne, od njega goreče ljubljene deklice, vreže se mu hudo v srce in polasti se ga zavest, da v tem položaju se možu ne spodobi, da bi jadikoval, nego, da se je treba postaviti trdno na noge in srčno kljubovati vsem nezgodam.

Tedaj prime Ljudmilo za roko ter jo tolaži tako: „Ljudmila, ti si mi nekdaj sama rekla, da človek ne sme nikdar obupati. Te besede ponavljam danes jaz tebi. Tudi za naju pridejo še srečni dnovi. Vedi, da moje živ-

ljenje je posvečeno le tebi in da ne gojim druge želje, nego videti tebe srečno. Naj ti preti nevarnost od katere koli strani, v meni bodeš imela vsikdar zvestega zaščitnika. Jedinó to te prosim, prisezi mi danes še jedenkrat, da mi ostaneš zvesta, naj vihar okolu naju še tako razsaja. Ta sladka zavest mi bode dala nepoznano moč v boju za najino srečo.“

Ljudmila je sè slasto srkala v se z mladeniškim ognjem govornje besede, ki so napravile blagodejen vtis na-njo. Mesto vsega odgovora položila je nesrečna in vendar tudi tolikanj srečna deklica glavico svojo na ljubljenega moža. Gorak, strasten poljub pa je bil priča stare, a danes na novo vtrjene zveze.

(Zvršetek pride.)

Mnenje.

Kdor dela mojega ne hvali nič,

Pokoja si zato ne kali nič,

Da je govoril proste duše.

V oceni duh se ne zrcali nič,

Ki malo graja, malo boža,

Samo, da delavca ne žali nič.

Jaz menim, da je vsako delo

Nazadnje mnogo vredno — ali nič.

Življenja pot.

Oh kadar zdela večer trud

Telesom našim sleharn ud,

Tedaj še le spoznamo,

Kako je pot življenja hud.

Tedaj nam tudi v srci

Ni žal nikakovih zamud.

Očita rad, a hvalo

Nerad priznava slepi ljud.

Kaj čuda, če nam vstane

Do vsega dela časih stud! A. Medved.

V Trstu, 15. julija 1897.

Mila moja!

Tvoje poslednje pismo je tako stvarno in takó objektivno, da Ti odgovarjam kar javno; morebiti najde tudi kdo drugi kaj, kar ga utegne zanimati.

Vprašaš me najprej, da li nevem, zakaj je bil odstavljen naš okrajni šolski nadzornik. Kako bi ne vedela; saj to je samo po sebi umevno sedaj v teh razmerah, kakoršne so na Primorskem. Mož je značaj, evo Ti ujegove krivde. Oprosti, da zahajam v politiko, ki ženski baje ne pristojna, ali baš ta je sedaj v nas tako kričeča in nam tako sovražna, da jo zapazi lahko tudi — nepolitična ženska. Značaj je bil naš nadzornik, ki ni hotel

zatajiti svojega prepričanja, svoje narodnosti, pa se tudi ni dal teptati, da bi v strahu klečepalil okoli višjih, ker to jim je bajé zelo všeč in taki ljudje so jim dobrodošli. On je hotel vrediti in deloma je tudi vredil — šolstvo v okolici. Ti zvrčaš vso krivdo na naš magistrat, ah beži no, krivda je pač na višji inštanci. Priliko imam videti in opazovati, da kdor je v magistratovi službi, se giblje mnogo, mnogo lože nego oni, ki je v c. k.

Naši Lahi pa tudi nimajo oči, kjer bi bilo treba, da vidijo. Ropotajo in kriče zoper nas, ovčice in se nas boje kakor vruga tako, da v tem strahu ne vidijo pravega sovražnika njihovega in našega. Kako lepo puščajo, da se širi nemščina in nemška politika ob Adriji! Niti tega ne zapazijo, da se sliši po sprehajališčik in shodih toliko nemščine, kolikor talijanščine. In Nemci se svobodno gibljejo, svobodno napredujejo in svobodno množe v Trstu, kjer se jih nihče ne boji, nihče ne ovira. Vidiš, jaz bi vse to rada povedala našim Italijanom, povedala, da na nemških šolah nastavljajo le takih moči, ki znajo samo nemško; kdor zna italijansko ali slovensko še zraven, ta jim ni ljub, zato pa tudi izvajljajo ljudi iz „prav trdih nemških krajev“, naše pa odstavljajo.

„Ich möchte deutschen Geist einführen“, dejala je neka šolska avtoriteta in ko se mu je odgovorilo, da za naše kraje je dovolj a v s t r i j s k i d u h, se je odgovorilo: Ach, Sie verstehen mich nicht“.

A teh se Lahi ne boje; boje se nas, ki zahtevamo le borno ljudsko šolo — Nemci imajo krasna šolska poslopja — bojé se naših revnih kmetov, peric, prodajalk in — volov. Ako bi ne bili tako zaslepljeni, morali bi uvideti pravo pogibelj, katero bi jim moral tudi kdo naših pojasniti v kakem italijanskem listu. Ne, oni pomagajo z mirno vestjo Bismarkovi politiki, pomagajo nehote razširjati nemščino, nam se pa baš zdaj godi prav slabo. Po vsej pravici je pisala „Edinost“: „Hrvatom in Slovencem se uže dolgo ni godilo tako slabo, nego ravno sedaj, ko so mladočeški voditelji toli zadovoljni z vlado“..

A propos o Čehih! Spominaš se Hrvatov, ki so se sešli z nami predlanskim pod planinami? Spominaš se, ko smo govorili o slovanski vzajemnosti, da je eden njih dejal: pazite Slovenci, ne zanašajte se nego na same sebe, mislite li res, da vam bodo Čehi pomagali ako dosežejo, česar žele? Kako radi si ustvarijo tedaj novih zahtev in kako lahko pozabijo vas in nas ob tem! Spominam se, kako sva se sprickala, kajti ta njegova trditev se mi je zdela naravnost grozna in razžaljiva za vse slovanstvo. Ali on mi je dejal zopet mirno: „Možno, da bi Slovenci storili baš tako ali mi Hrvati tudi“. Hudo mi je bilo, a nadejala sem se vendar in nadejam se še, da je bil ovi Hrvat le pesimist, meni se zdi, da brat ne sme ostaviti brata....

Dolgo sem politizovala, preidimo na slovstvo. Ti si mi zamerila, da sem v svojem članku „Shod slovenskih književnikov in umetnikov“ pisala, da v Slovencih je prav malo slovstvenega vkusa, prav malo slovstvene kulture. Ne samo, da potrjujem one besede, ponovim ti jih tudi, ako hočeš.

Evo vzgleda! Spise, v katerih se riše otrok ali

otroško življenje prav mojstersko, sploh spise, v katerih ni ljubezenskih prizorov, vtikajo v nas v otroške liste. Počasi moja draga, glej divnega Turgenjeva, koliko je napisal prekrasnih slik iz otroškega življenja ali nikomur ni prišlo na um, staviti njegove spise v otroške knjige. Otroci se popisujejo in njih življenje, pa ne za otroke, ampak za odrasle, ki imajo fin in izobražen vkus. Ti si čitala „Le petit chose“ od Alf. Daudeta, velika večina te knjige so otroški prizori in knjiga vendar ni za otroke.

Lansko zimo sem dobila nek star letnik našega otroškega lista „Vrtca“.

Bil je hud dan in otrok je bilo prav malo v šoli. Vzela sem torej „Vrtec“ ter jela čitati svojim učenkam (4. 5. in 6. šolsko leto) neko povest, katere nisem poznala. Naslova se prav ne spominam, ali povest je bila prevedena iz rúskega. Spoznala sem prav skoro, da je to povest napisalo mojstersko pero, vnela sem se v čitanji, bilo je podrobno, fino opazovanje muk o nekem psu. Meni je zastajala sapa in v grlu me je dušilo; ozrla sem se po svojih učenkah — one so se igrale z rokami, gledale okoli, ali mene razuneto.

Prekrasnega, finega, podrobnega opisovanja niso razumele, ker ni bilo zanje. In kaj bi bilo, ako bi bil dotični prevajalec poslal ono povest našim listom za „odrasle“? Skoro gotovo bi jo poslali „Vrtcu“, kamor ne spada, ali bi jo prezrli kot otročjo. Misliš si morda: a „Srce“ De Amicisovo? Da, o n o j e z a o t r o k e, dasi ne škoduje tudi odraslim.

Vidiš, pri takih le spisih je treba nečesa... nečesa... jaz ne vem kako bi nazivala oni n e k a j, ki je potreben, da se spoznajo in tisti n e k a j mora biti prirojen, to mora narekovati nežno in blago srce poleg razuma.

Razgovorila sem se dovolj; naveličana bodeš, a kriva si Ti, ki si me izzvala. Sto srčnih pozdravov!

Marica.

Besede iz ženskih ust.

Po nemškem priobčila M.

Ako je vpliv žen v vsakem oziru mogočen, najmočnejše vpliva žena vendar sé svojim govorom.

Žena učini lahko neizmerno mnogo dobrega s tolažilnimi besedami. S finim čutom, obdarovana s prirojenim taktom, zna, ne da bi preučevala, ne da bi s skrbjo tehtala besede, na jti uprav ono, kar upliva na ranjeno srce kakor balzam.

One, ki tožijo ob mrtvaškem odru druzega bitja, spominja na Nebó, od koder prihaja vir prave tolažbe. Rada posluša o umrlem, pripoveduje z ljubezni polnimi besedami, kar zna lepega in dobrega o pokojniku ter dovoljuje opravičeni bóli na dan, kajti tudi bolečine zahtevajo svoje pravo in hudo je, ako kdo hoče po sili zadržati prebridko bol.

Prava žena ima pomirljive besede za svojega moža, ko ji žaljen v svojem poklicu, ali v opravkih nesrečen zaupa svoje skrbi. Žal da je tudi takih žen, pred katerimi se